

Отже, ми дійшли до висновку, що термінологія рибальства на сьогодні широко досліджена, з'являються нові терміни, які потребують позначень та досліджень. Розвиток технологій та поява нових слів сприяють активному процесу розвитку цієї лексики та поповненню її словникового складу.

Список використаних джерел

1. A Dictionary of Kentish Dialect and Provincialisms' : in use in the county of. Kent by W.D.Parish and W.F.Shaw. Lewes: Farncombe,1888.
2. Cambridge International Dictionary of English, Cambridge University Press. 1999.
3. Берлізов А.А. Лексика рибальства українських говорів Нижнього Подністров'я. 1959. 84с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь. Перун. 2005. 1728 с.

Яна Мельник

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ТЕРМІНІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У статті розглянуто основні структурно-семантичні особливості лексики вибухових пристроїв в англійській та українській мовах. Для встановлення структури терміну були використані структурний метод для встановлення характеристик, функціональних властивостей термінів та компонентний аналіз. Також аналізується терміни з точки зору їх семантики та структури, наводяться основні характеристики досліджуваної терміносистеми.

Ключові слова: *лексика вибухових пристроїв, термін, термінологічна система, словотвір, структурно-семантичний аналіз.*

The article considers the main structural and semantic features of the vocabulary of explosive devices in English and Ukrainian. To establish the structure of the term, a structural method was used to establish the characteristics, functional properties of the terms and component analysis. The terms are also analyzed as to their semantics and structure, the main characteristics of the studied terminology are given.

Key words: *term, terminological system, structural-semantic analysis, vocabulary of explosive devices, word formation.*

Сьогодні термінологічна система вибухових пристроїв ще не була предметом досліджень українських вчених, хоча була зроблена спроба проаналізувати деякі номінації в контексті військової термінології та перекладознавства А. Т. Аксьонов, В. В. Балабін, Є. А. Єліна, В. М. Лісовський, І. М. Матюшин, Л. Л. Нелюбін, Р. Х. Салимова, О. О. Чернишов, В. Н. Шевчук, Н. Д. Фоміна.

Для створення найновіших об'єктів цієї галузі необхідним є запрошення іноземних спеціалістів, звернення до їх досвіду та розробок. Найбільша частина лінгвістичних термінів це саме фахова лексика, саме тому вивчення структурно-семантичних особливостей того чи іншого терміна є метою дослідження багатьох лінгвістів. Англomовна та україномовна термінології на позначення вибухових пристроїв продовжуються розвиватись та поповнюватись новими лексичними одиницями, що потребують вивчення і саме цим обумовлена актуальність теми.

Об'єктом дослідження є англійські та українські терміни на позначення вибухових пристроїв.

Предметом дослідження є їх структурно-семантичні особливості.

Таким чином актуальність даної проблеми і зумовила вибір теми дослідження.

Мета даної роботи – розгляд структурно-семантичних особливостей та способів передачі у мові перекладу англійських та українських термінів на позначення військових пристроїв.

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів, аспірантів і молодих учених
«МОВНИЙ ПРОСТІР СЛОВ'ЯНСЬКОГО СВІТУ»

У відповідності до даної мети поставлено наступні завдання :

- 1) дати визначення поняттю «термін»;
- 2) зробити вибірку термінів на позначення вибухових пристроїв;
- 3) виявити семантичні особливості термінології вибухових пристроїв;
- 4) виявити найбільш використовувані способи творення термінології вибухових пристроїв;
- 5) виявити структурні особливості термінології вибухових пристроїв.

Предмет дослідження, його мета та завдання зумовили використання загальнонаукового методу суцільного перегляду для створення вибірки термінології вибухових пристроїв , їх дослідження, класифікації за критеріями. Також були використані структурний метод для встановлення характеристик та функціональних властивостей термінів та компонентний аналіз для встановлення структури терміну.

Під час виконання даного дослідження , можна виявити, що усі терміни по своїй будові А. Я. Коваленко поділяє на:

- 1) Прості, які складаються із одного слова: **blast** – підришний заряд; **bomb** – бомба; **cartridge** – піротехнічний запальник; **flare** – піротехнічний пристрій, призначений для отримання єдиного джерела інтенсивного світла; **dynamite** – динаміт; 2) Складні, які складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс: **butterfly** – міна-метелик ; **ball-control** – міна з підришником на запобіжній кульці; **claymore** – протипіхотна міна наведеної дії; 3) Терміни-словосполучення, які складаються із декількох компонентів: **delay electric blasting** – електродетонатор з уповільненням; **bouncing betty** - протипіхотна міна з двома зарядами; **antitank mine dispenser** – протитанковий мінний дозатор.

Також, було визначено ряд прийомів для перекладу термінів такі як: транскодування (: **laser** – лазер; **mine** – міна; **bomb** – бомба; **dynamite** – динаміт), калькування (**remote-control** - дистанційно керована міна; **bouncing bomb** – підстрибуюча бомба; **electric detonators** – електродетонатори), експлікація (**booster** – додатковий запальник; додатковий детонатор; підсилювач детонатор),

конкретизація (*tube* (англ.) – *ствол* (укр.); *baby* (англ.) – *мініатюрна міна* (укр.)), генералізація (*Nuclear, Biological, Chemical* (англ.) – *зброя масового ураження* (укр.)). Також до проблем перекладу відноситься наявність у даній термінології великої кількості «хибних друзів перекладача», тобто слів, які мають подібну форму, але різне значення (*meteor* – *активний радар*; *cartridge* – *піротехнічний запальник*).

Термінологія вибухових пристроїв різноманітна і пов'язана майже з усіма сферами життя суспільства, тому має складну галузеву стратифікацію, яка передбачає поділ термінів на власні підсистеми.

Підсумовуючи результати дослідження здійснених у даній роботі, можна зробити наступні висновки, що за будовою можемо виділити такі типи термінів як прості (48%) , складні (9%) та терміни-словосполучення (43%). А також визначили, що велика кількість термінів на позначення вибухових пристроїв є багатокомпонентними (43%) і побудовані за певними синтаксичними моделями.

Список використаних джерел

1. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2004. – 284 с
2. Комісаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Москва, Высшая школа, 1990. 250 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля. К. 2006 – 716 с.